

Fragments de Parmènides 1: Ordre i problemes d'interpretació

Metodologia per a l'ordenació

(1) Classificar i agrupar els fragments segons **conceptes temàtics**: ésser, èter, camí, etc.

(2) Ordenar els conceptes temàtics (i els seus fragments) en **grups més amples**: com?

- relació entre dos conceptes dins els fragments (ex. *camí - ésser*)

- proximitat temàtica (ex. *nois i noies – dones i homes // Sol i Lluna – èter*)

(3) Raonar l'**ordre dels grups** de fragments

(4) Raonar l'**ordre dels fragments** dins els grups

1. Classificar els fragments segons conceptes temàtics

Conceptes temàtics
Terra – Lluna – Sol
Camí
Creació de l'ésser humà (dones / homes)
Amor [Déu]
Noms
nois i noies
Pensament
Èter
Llum – Nit
Ésser
Foc
Incògnit

2. Ordenar els conceptes temàtics en grups

Conceptes temàtics
Terra – Lluna – Sol
Camí
Creació de l'ésser humà (dones / homes)
Amor [Déu]
Noms
nois i noies
Pensament
Èter
Llum – Nit
Ésser
Foc
Incògnit

2. Ordenar els conceptes temàtics en grups

Grup A [6 fragments - astronòmics]	Grup B [8 fragments - ?]	Grup Γ [2 fragments - biològics]	Grup Δ [3 fragments - altres]
Terra – Lluna – Sol	Camí	Creació de l'ésser humà (dones / homes)	Amor [Déu]
Èter / Foc	Pensament	nois i noies	Noms
Llum - Nit	Ésser		Incògnits

3. Raonar l'ordre dels grups

Ens hem de fer les preguntes:

(i) Per què estudiem Parmènides? Quina és la **pretensió mínima** de l'estudi? *El poema ha de representar una novetat...*

(ii) En què ha de consistir, com a mínim, aquesta **novetat**? *En l'inici d'alguna cosa, una forma de pensar que nosaltres hui anomenem filosofia...*

(iii) Què vol dir **filosofia**? Almenys: ruptura *amb...* hui: *re-flexió*

(iv) **Quin grup de fragments** pot representar aquesta ruptura o re-flexió?

3. Raonar l'ordre dels grups – Què vol dir filosofia? : Sext Empíric, VII, 111

La dea m'acollí benigna. Amb la seva mà, la meva mà dreta va prendre; començà de parlar, i em va dir:
“Minyó, tu que, en companyia d'aurigues immortals arribes, amb les egües que t'han emmenat, al nostre casal, salut! Perquè no és pas un destí funest el que t'ha fet recórrer aquest camí –un camí al marge del que fressen els homes–, sinó Llei i Justícia”

3. Raonar l'ordre dels grups

Grup A [astronòmics]	Grup B [?]	Grup Γ [biològics]	Grup Δ [altres]
Terra – Lluna – Sol	Camí	Creació de l'ésser humà (dones / homes)	Amor [Déu]
Èter / Foc	Pensament	nois i noies	Noms
Llum - Nit	Ésser		Incògnits

3. Raonar l'ordre dels grups (exclusió)

Grup 2/3 (astronòmics)	Grup 1 (filosofia)	Grup 2/3 (biològics)	Grup Δ (altres)
Terra – Lluna – Sol	Camí	Creació de l'ésser humà (dones / homes)	Amor [Déu]
Èter / Foc	Pensament	nois i noies	Noms
Llum - Nit	Ésser		Incògnits

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

Què podem saber d'una lectura atenta d'aquests fragments?

L'inici: Sext Empíric, VII, 111

El final: Simplicí, Phy, 114

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament - Ésser (8 fragments)

L'inici: Sext Empíric, VII, 111. Per què?

(i) Únic fragment **descriptiu** d'una acció ≠ fragments **tètics**

“Les egües que em porten tan lluny com el meu cor ateny m'emmenaven, després de posar-me en el camí ple de veus de la deïtat...”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament - Ésser (8 fragments)

L'inici: Sext Empíric, VII, 111. Per què?

(ii) Inici de la forma imperativa o del monòleg d'una altra persona que ens contarà els altres fragments

*“Minyó, **tu** que...”*

*“Cal que **tu** ara...”*

*“això ho aprendràs [**tu**]”*

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

L'inici: Sext Empíric, VII, 111. Per què?

(iii) Similitud amb altres obres de l'èpica. Hi ha un proemi on s'invoca una “deessa / musa”

Homer: Iliada: “Canta, dea, la còlera funesta d'Aquil·leu”
// **Odissea,** “Conta'm, Musa, les accions d'aquell home...”

Hesíode: Teogonia: “Comencem amb un cant a les Muses [...] Elles són les que un dia van ensenyar el bell ofici de cantor”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament - Ésser (8 fragments)

L'inici: Sext Empíric, VII, 111. Per què?

(iv) Testimoni de Sext Empíric (adv. Math., VII, 111):

“En efecte, al començament del seu *Sobre la natura*, escriu aquests mots: ‘*Les egües que em porten tan lluny com el meu cor ateny...*’”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament - Ésser (8 fragments)

L'inici: Sext Empíric, VII, 111. **Per què?**

(i) Únic fragment descriptiu d'una acció

(iii) Inici de la forma imperativa dels altres fragments

(iii) Similitud amb altres obres de l'èpica

(iv) Testimoni Sext Empíric

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament - Ésser (8 fragments)

El final: Simplici, Phy, 114. **Per què?**

(i) “Ja només resta...”: Indicació de posterioritat respecte d'altres fragments del mateix grup

(ii) “Aquí acabo per a tu...”: Indicació del final d'una part

(iii) Indicació de la continuïtat d'una altra part: “A partir d'aquí...”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament - Ésser (8 fragments)

Pensament – Ésser – Camí	Pensament – Ésser	Camí – Ésser	Camí
Sext Empíric, VII, 111 [1]	Climent, Stro, VI	Climent, Stro, V	Procle, Parm, I, 708
Procle, Tim. I, 34			
Sext Empíric, Adv., VII			
Simplici, Phy, 117			
Simplici, Phy, 144 [8]			

Fragments de Parmènides 2: Ordre i problemes d'interpretació

- Ésser
- Camí
- Sol, Lluna
- Éter
- Xics i xiques
- Etc.

1. Classificar els fragments en grups

- Biologia
- Cosmologia
- ?
- No classificables

2. Ordenar els conceptes temàtics en grups més amples

- 1r Filosofia
- 2n/3r Cosmologia / Biologia

3. Raonar l'ordre dels grups

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

- Fragment B1 i B8
- Altres 6 fragments

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

A partir de B1: últims versos de Sext Empíric

“Cal que tu ara t'assabentis de tot:

d'una banda, el cor intrèpid de Veritat [ἦτορ Ἀληθείης] que convenç;

de l'altra, els parers dels mortals [βροτῶν δόξας], on no hi ha fermança de debò

l, tanmateix, també això ho aprendràs: com, el que es mostra [τὰ δοκοῦντα],

li calia ser fidedigne –penetrant-ho tot de cap a cap”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

A partir de B8: últims versos de Simplicí

“Aquí **acabo** per a tu els meus mots de fermança, i el pensar sobre el que és Veritat [**ἀληθείης**]. A partir d'aquí aprèn els parers dels mortals [**δόξας βροτείας**]. Escolta l'ordre enganyós de les meves paraules!”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

Hem de respondre a les preguntes:

- Quantes parts té el poema?
- En quina relació estan?
- Què vol dir “ἀλήθεια” i “δόξα”?

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

ἀληθείης > ἡ ἀλήθεια: veritat

ἀλήθεια > (ἀ-)λήθεια > λήθω > λανθάνω : (des-)oblidar, ocultar

“βροτῶν δόξας” - “τὰ δοκοῦντα” > ἡ δόξα: aparença? Pensaments?

δόξα > δοκέω + -ια

Suposició?

δοκ-οῦντα > δοκέω : parèixer, pensar, suposar

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

Hem de respondre a les preguntes:

- Quantes parts té el poema?
- En quina relació estan?
- Què vol dir “veritat” i “doxa”? → quina argumentació hi ha?

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

- La deessa ens parlarà de la “veritat” en la primera part i ens donarà una argumentació
- Podem reconstruir una argumentació amb aquests 4 fragments?
- En quin ordre hem de posar-los? Com inicia l'argumentació?

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

Coneixement – Ésser – Camí	Coneixement – Ésser	Camí – Ésser	Camí
Sext Empíric, VII, 111 [1]	Climent, Stro, VI	Climent, Stro, V	Procle, Parm, I, 708
Procle, Tim. I, 34			
Sext Empíric, Adv., VII			
Simplici, Phy, 117			
Simplici, Phy, 144 [8]			

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

- En quin ordre hem de posar-los? Com inicia l'argumentació?

4 possibilitats:

- 1) “Mira l'absent tanmateix present...” (Climent, Stro, V)
- 2) “Cal pensar (...): car ser és, en efecte...” (Simplici, Phy, 117)
- 3) “Mai, en efecte, es tindria subjecte...” (Sext Empíric, Adv.)
- 4) “Au, diré jo – cuida't tu, en canvi, del dir fent oïda – ...” (Procle, Tim)

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

- En quin ordre hem de posar-los? Com inicia l'argumentació?

4 possibilitats:

- 1) “Mira l'absent tanmateix present...” (Climent, Stro, V)
- 2) “Cal pensar (...): car ser és, en efecte...” (Simplici, Phy, 117)
- 3) “Mai, en efecte, es tindria subjecte...” (Sext Empíric, Adv.)
- 4) “Au, diré jo – cuida't tu, en canvi, del dir fent oïda – ...” (Procle, Tim)

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

- **Opció 1:** Procle, Tim. és l'inici de l'argumentació: “*Ara, doncs, jo et diré...*”

(Alguns autors: continua directament el proemi)

- **Opció 2:** Climent, Strom. V, 15: “*Mira l'absent tanmateix present*”

(Seria un exemple abans o després de l'argumentació)

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

4.1. Grup 1: Camí – Pensament – Ésser (8 fragments)

Coneixement – Ésser – Camí	Coneixement – Ésser	Camí – Ésser	Camí
Sext Empíric, VII, 111 [1]	Climent, Stro, VI	Climent, Stro, VI	Procle, Parm, I, 708
Procle, Tim. I, 34			
Sext Empíric, Adv., VII			
Simplici, Phy, 117			
Simplici, Phy, 114 [8]			

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

Siga com siga, ens hem de concentrar en **Procle, in Tim (B2)**.

Ara, doncs, jo et diré –tu escolta, i conserva la meua paraula–
els dos únics camins de recerca que es poden pensar.

L'un, doncs, que és; i que no és no ésser,

és camí de Persuasió: perquè, a la Veritat, li fa escorta.

L'altre, que no és, i que cal que siga no ésser;

aquesta, t'ho declaro, és una sendera d'on no hi ha res a saber.

Perquè no coneixeries el no-Ens (és impossible)

ni l'expressaries.

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

“els dos únics camins de recerca que es poden pensar.

L'un, doncs, que és; i que no és no ésser,

és camí de Persuasió: perquè, a la Veritat, li fa escorta

L'altre, que no és, i que cal que siga no ésser

aquesta, t'ho declaro, és una sendera d'on no hi ha res a saber”

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

L'un, doncs, que **és**; i que **no és no ésser**,

L'altre, que **no és**, i que cal que **sigui no ésser**”

ἢ μὲν ὅπως ἔστιν τε καὶ ὡς οὐκ ἔστι μὴ εἶναι,

ἢ δ' ὡς οὐκ ἔστιν τε καὶ ὡς χρεῶν ἐστι μὴ εἶναι,

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

Quantes possibilitats té l'ús del verb "ser"?

- A és → hi ha A → A existeix: ús existencial
- A és B : ús predicatiu

Quin subjecte té la frase?

- NO té subjecte
- existència en general o particular
- predicació en general o particular

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

1) Existència en general (1.1.)

L'un, doncs, que **hi ha coses**; i que **no és [possible] que no hi haja res**

L'altre, que **no hi ha res**, i que és necessari que **no hi haja res**

[són dos inicis possibles: alguna cosa / no-res]

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

1) Existència particular (1.2.)

L'un, doncs, que **[hi ha coses que] existeixen**; i que **no és [possible] que [aquestes coses] no existisquen**

[de l'existència no se segueix la no-existència]

L'altre, que **[hi ha coses que] no existeixen**, i que és necessari el **no existir [d'aquestes coses]**

[de la no-existència no se segueix l'existència]

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

2) Predicació en general (2.1.)

L'un, doncs, que **[A] és [B]**; i que **no és [possible] no ser [B]**

L'altre, que **[A] no és [B]**, i que **és necessari no ser [B]**

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

2) Predicació particular (2.2.)

L'un, doncs, que **[A] és [verdadera, correcta]**; i que **no és [possible] no ser [verdadera, correcta]**

[ex. Un triangle té tres angles, i no és possible que no els tinga]

L'altre, que **[A] no és [verdadera, correcta]**, i que és necessari que **no siga [verdadera, correcta]**

4. Raonar l'ordre dels fragments dins els grups

Quantes possibilitats té l'ús del verb "ser"?

- A és → hi ha A → A existeix: ús existencial
- A és B : ús predicatiu
- més?

Quin subjecte té la frase?

- NO té subjecte
- existència en general o particular
- predicació en general o particular
- més?